

On iz toga događaja uzima samo one elemente kojima je sâm slikarski impresioniran i kojima može da izrazi taj utisak. Težnja ka univerzalnom, opštem, istinitijem, nameće mu i određena sredstva. To su simboli.

Ove se moje konstatacije o Lubardinoj slici mogu najbolje pratiti na predstavi čovekove figure. Čovečji lik tu nije, kako bi se to moglo očekivati literarno obeležen. Tu nema ni Jugovića, ni Lazara, ni Murata, ni Obilića, ni Srba, ni Turaka. Čovek sa konkretnom fizionomijom je potpuno izgubljen. Ali jednim ogromnim zamahom, jednom, u našem slikarstvu dotle neviđenom dinamikom, sa maskama namesto lica, Lubarda je slikarski iskovao jednu poemu herojstva čovekovog. I srpskog, i turskog, i svih ljudi. On je tom malom svakodnevnom čoveku udahnuo nadčovečansku snagu, on je izrazio njegovu opštu, univerzalnu vrednost. Možda će zbog očigledne evidentnosti izgledati deplasirano kad kažem da je to tačna asocijativna slika psihološkog momenta u doba Kosovskog boja. Bio je to naš obični, srednjovekovni čovek, čija fizionomija i individualnost nisu značile ništa ali koji je dograbio sablju, jurnuo u tu krvavu masu i žrtvujući se uzdigao do herojstva. A herojstvo je apstraktni pojam. To je Lubardina slika!

I još nešto. To je Lubardin spomenik Kosovskom boju, spomenik njegove seljačke snage, to je naš spomenik.

OSLOBODENJE 1. VIII 1954.